

Polski na czasie powstał po to, aby zatroszczyć się nie tylko o dzieci, lecz także o Was, rodziców – często zabieganych i zmęczonych, ale chcących pielęgnować dwujęzyczność swoich pociech. Otrzymujecie gotowe propozycje zabaw językowych, do których nie musicie się przygotowywać.

Lata pracy z dziećmi polonijnymi pokazały mi, że proponowana formuła świetnie sprawdzi się podczas codziennych aktywności. W zabawach skupiamy się na tematach bliskich dziecku i ważnych dla niego, nie zapominając o tym, że dziecko najlepiej przyswaja treści, które je ciekawią.

Wspieranie języka odziedziczonego lub obcego to niekończąca się przygoda. Doświadczycie podczas niej wielu sukcesów i wzruszeń. Będziecie pękali z dumy, gdy ktoś pochwali język polski Waszego dziecka lub doceni wysiłek, który wkładacie w pielęgnowanie dwujęzyczności. Nie obędzie się jednak bez porażek, bo są one nieuchronne w tak wymagającym procesie. Aby je zminimalizować, pamiętajcie, że Wasz dom nie jest salą lekcyjną, a Wy nie jesteście nauczycielami. Od tego, czy Wasze dziecko będzie mówiło po polsku, nie jest uzależniony jego życiowy sukces. W tej przygodzie nie chodzi o to, aby dziecko musiało, lecz chciało mówić po polsku. Taka chęć rodzi się dzięki budowaniu długoterminowej relacji z szeroko rozumianą polskością. Dziecko z większą ochotą będzie używało języka polskiego, jeśli będzie mogło czerpać radość z nabywania nowych umiejętności językowych.

Chciałabym, aby ta publikacja była załączkiem trwałych zmian, dzięki którym polonijne domy na emigracji zaczną wypełniać się językiem polskim i polską kulturą. Działajmy, inspirujmy i pokazujmy, że dobrze jest mieć polskie korzenie.

Życzę Wam i Waszym dzieciom miłej zabawy językiem polskim!

Sandra Walecka

→ O autorce i ilustratorce

Sandra Walecka – nauczycielka języka polskiego jako obcego, inicjatorka projektu Polski na emigracji, psycholożka, logopedka, mama trójjęzycznej Melki, emigrantka. Jej pasją jest zarażanie dzieci miłością do języka polskiego oraz łamanie barier międzykulturowych. Pokazuje, jak wprowadzać polskość do emigracyjnej codzienności, stawiając na pierwszym miejscu relacje rodzinne. Miłośniczka edukacji domowej, rodzicielstwa bliskości i wypadów pod namiot.

Kamila Stankiewicz – ilustratorka z piętnastoletnim stażem. Ilustruje głównie dla dzieci i młodzieży. Uwielbia nowinki technologiczne i szybko staje się ekspertką od nowych programów graficznych. Miłośniczka mediów tradycyjnych i cyfrowych, chętnie łącząca te dwa światy. Zagorzała czytelniczka. Kocha naturę, mieszka w leśniczówce. Kiedy nie rysuje, odkrywa uroki Puszczy Bolimowskiej.

→ Jak pracować z materiałem

Polski na czasie zawiera zabawy, które pozwalają dziecku poznać słownictwo związane z tym, czego doświadcza ono każdego dnia. Skupiamy się na czynnościach codziennych oraz miejscach znanych dziecku, czyli tym, co jest najbliższe najmłodszym użytkownikom języka.

Karty są podzielone na **5** rozdziałów tematycznych:

- **Rozdział 1 Na początek** (karty 1–9)
- **Rozdział 2 Ja** (karty 10–16)
- **Rozdział 3 Mój dom** (karty 17–23)
- **Rozdział 4 Świat wokół mnie** (karty 24–28)
- **Rozdział 5 Świętujemy** (karty 29–37)

Celem edukacyjnym jest **poszerzenie słownictwa dziecka**, aby miało ono poczucie, że błyskawicznie rozwija swoje umiejętności komunikacyjne. Rozwój językowy dziecka stanowi również świetną motywację dla rodzica, który szybko zauważa postępy swojej pociechy.

W zabawach zwracamy uwagę na **gramatykę** – kładziemy na nią nacisk w takim stopniu, w jakim wymaga tego praca w tej grupie wiekowej. Uważamy, że wprowadzanie treści gramatycznych w formie zabawy przynosi korzyści, a jednocześnie chroni zarówno dzieci, jak i rodziców przed nadmiernym teoretyzowaniem i poczuciem, że nauka języka polskiego jest trudna.

Ćwiczenia zawarte w *Polskim na czasie* umożliwiają podążanie za potrzebami dziecka. Warto jednak wykonywać je w proponowanej kolejności, rozpoczynając od rozdziału 1. Wyjątkowo można potraktować rozdział 5, który dotyczy celebrowania różnych świąt. W tym wypadku polecamy dostosowanie zabaw do kalendarza.

Korzystając z *Polskiego na czasie*, warto pamiętać o kilku kluczowych zasadach, które sprawią, że nauka będzie zarówno skuteczna, jak i przyjemna dla całej rodziny:

1. Regularność i systematyczność

Krótkie, ale regularne zabawy wprowadzane do codzienności dziecka przynoszą lepsze rezultaty niż sporadyczne długie lekcje.

2. Różnorodność

Różnorodne ćwiczenia i zabawy dają większe szanse na utrzymanie zainteresowania dziecka. Warto korzystać z tego, co macie w domu, i wykonywać ćwiczenia w sposób, który uwzględnia Wasze potrzeby.

Karta 7 ZWIERZĘTA**Propozycja wykorzystania materiału**

1. Wytnij ilustracje z karty 7.
2. Zaprezentuj dziecku kartoniki z trzema ilustracjami zwierząt (może to być np. pies, kot i ryba). Pokaż je i nazwij kilkakrotnie. Następnie zapytaj: „Gdzie jest pies?”, „Gdzie jest kot?”, „Gdzie jest ryba?”.
3. Gdy dziecko odpowie na pytania, wskaż na jeden z trzech obrazków i zapytaj: „Co to jest?”. Po utrwaleniu tych nazw (możesz do tego wykorzystać niżej zaprezentowane zabawy) dodaj kolejne.

Inne zabawy z kartą 7

- Rozłóż kartoniki z ilustracjami na stole lub na podłodze. Naśladuj odgłos wydawany przez wybrane zwierzę (np. „hau, hau”), pokaż psa i powiedz: „To jest pies”. Powtórz ćwiczenie z resztą ilustracji.
- Jeszcze raz pokaż dziecku zwierzęta i naśladuj wydawane przez nie dźwięki („hau, hau”, „miau”, „kwik, kwik”, „muuuu”, „iiha”, ryczenie jak lew, trąbienie jak słoń, a gdy pokazujesz rybę, ułóż usta w dziubek). Zapytaj: „Co to jest?”.

Inne zabawy pomagające w nauce

- Ulepiec zwierzątka z masy plastycznej lub gliny. Powiedzcie, co to jest (np.: „To jest kot”).
- Przekalkujcie kontury zwierząt z ilustracji z karty 7 na pusty karton i wytnijcie ich sylwetki. Stwórzcie razem teatrzyk cieni, naśladując odgłosy poznanych zwierząt.
- Rozłóżcie na stole lub na podłodze kartoniki przedstawiające zwierzęta. Zapytaj dziecko: „Które zwierzę jest różowe?”, „Które zwierzę jest szare?” itd.

→ Wskazówka metodyczna

Na tym etapie nie wprowadzamy zdrobnień. Dopiero gdy dziecko opanuje podstawowe rzeczowniki, możesz powiedzieć, że kotek to mały kot, a piesek – mały pies.

Karty 8 a–c PORY ROKU**Propozycja wykorzystania materiału**

1. Wytnij ilustracje z kart 8 a, b i c.
2. Pokaż dziecku cztery obrazki z karty 8 a i powiedz: „To jest wiosna”, „To jest lato” „To jest jesień”, „To jest zima”. Powtórz prezentację, pokazując po kolei ilustracje i mówiąc: „Wiosna, lato, jesień, zima – i od nowa się zaczyna”. Powtórz rymowanekę kilka razy, pokazując obrazki.

3. Następnie zapytaj: „Gdzie jest lato?”. Jeśli dziecko nie pamięta nazwy tej pory roku, powtórz rymowanekę, pokazując odpowiednie ilustracje.
4. Gdy dziecko pokaże poprawny kartonik, odwróć go ilustracją do dołu i zadaj drugie pytanie: „Gdzie jest zima?”. Powtórz ćwiczenie według schematu. Zadawaj pytania do momentu, kiedy odwrócisz wszystkie kartoniki ilustracjami do dołu.
5. Teraz poproś dziecko, żeby dopasowało obrazki z kart 8 b i c do ilustracji pór roku. Nazywajcie przy tym pory roku, które widzicie („To jest wiosna”, „To jest lato”, „To jest jesień”, „To jest zima”).

Inna zabawa z kartami 8 a–c

- Rozłóż ilustracje z kart 8 b i c przy porach roku tak, żeby do nich **nie** pasowały (np. połóż ilustrację bałwana obok scenki przedstawiającej lato). Poproś dziecko, żeby uporządkowało materiał (powiedz: „Sprzątam”). Nazwijcie pory roku, które powstały po sprzątanu.

Inne zabawy pomagające w nauce

- Wykonajcie pracę plastyczną: narysujcie wspólnie wybraną porę roku.
- Przygotuj różne ubrania, buty i akcesoria (np. strój kąpielowy, czapkę, rękawiczki, kombinezon zimowy, klapki, kozaki, spódniczkę, kapelusz przeciwsłoneczny, okulary przeciwsłoneczne, parasol). Powiedz: „Teraz jest zima” i załóż strój odpowiedni na tę porę roku (np. kurtkę, czapkę, rękawiczki). Powtórz ćwiczenie z inną porą roku. Zachęć dziecko do wspólnej zabawy.

→ Wskazówka metodyczna

Dopasowując ilustracje z kart 8 b i c do pór roku, dziecko będzie używało form w mianowniku: „lato”, „wiosna”, „jesień”, „zima”. Możesz zastosować parafrazę i powiedzieć: „Tak, to pasuje do lata”, „Tak, to pasuje do zimy”. Nie poprawiaj dziecka, tylko modeluj prawidłową odpowiedź.

Karta 9 DNI TYGODNIA

Propozycja wykorzystania materiału

1. Wytnij ilustracje z karty 9.
2. Wskaż palcem kolejno na kropki i wymień wszystkie dni tygodnia: „poniedziałek” (1), „wtorek” (2), „środa” (3), „czwartek” (4), „piątek” (5), „sobota” (6), „niedziela” (7). Naucz dziecko wymieniać je po kolei. Za każdym razem podawaj, ile kropek jest na obrazkach (powiedz: „jeden”, „dwa” itd). Potem możesz pokazywać liczby na palcach – nie musisz mieć przy sobie kartoników.
3. Następnie zadaj dziecku pytania: „Gdzie jest poniedziałek?”, „Gdzie jest wtorek?”. Jeśli dziecko nie pamięta nazw dni tygodnia albo ich kolejności, powtórzcie po kolei wszystkie dni tygodnia.